

върва въ него. Като членъ пакъ на семейство има наричаниетъ семейственни длъжности, — чедо като е да ся повинува на родителите си и да обыча братята и сестрите си — баща, да прѣхраня и да изучава чедата си. И най-послѣ като членъ на едно опредѣлено общество, като гражданинъ, има своите длъжности къмъ гражданското правление, длъжности на които развитието имамы сега за предметъ.

* * *

Тука не мисля видядъвънъ отъ цѣлътъ да видя какъ нѣщо за цѣлокупността на семействата които живѣятъ въ разнобразни сношения и съставятъ гражданското правление. — Прочее, гражданско правление е едно множество човѣци, които ся намиратъ въ разни сношения помежду си и управляватъ по правила, узаконени и написани или съ съзволенietо на мнозина избрани, или написани чрѣзъ самопроизволното хотѣніе на единого, или по правила които сѫ станали прѣты по обычай; но тѣзи правила трѣба всяко го да иматъ като водитель праведното хотѣніе на човѣка. Такъвъ нѣщо е гражданството, гражданското правление.

Напрѣдъкъ на огражданствованietо т. е. на цивилизацийта, както обикновено казувамы, ималъ е голѣмо влїяніе, както въ всичко, тѣй и въ длъжностите и правдinity на гражданина къмъ гражданското правление и на гражданското правление къмъ гражданътъ. За туй напрѣдъкъ на цивилизацийтъ и образуванietо на разни граждански правления сѫ прѣобразили и развили правдини-
ти и длъжностите на гражданина. И въ най-древните видове на управленията, въ патріархалните, частното лицо, гражданинътъ не е ималъ никакво право, но само длъжности къмъ върховнѣтъ си господарь. Това сѫщото ся е случвало и въ републиките на древниятъ Греція, дѣто гражданинътъ, излишаванъ прѣдъ общественното всесилie, ставалъ е жертва на волицъ на по-мнозината и на бройното господствование на множеството.

Прѣподобниятъ го напоявали съ тровъ, праведниятъ го заточавали.

У старытъ гърци, толкозъ славимытъ за любовь къмъ свободата, личната свобода ю е нѣмало никакъ. У тѣхъ градътъ е билъ всичко и въ градското общество човѣкъ